

Maria Zeylandowa, Aleksandra Lipińska

Ląd, pow. Słupca

Informator Archeologiczny : badania 5, 187-188

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

my, że dalsze badania ustalą czy wymieniony obiekt należy wiązać z omentarsyskim osy też z osadnictwem poprzedzającym powstanie nekropoli.³

Ląd, pow. Słupca

Muzeum Archeologiczne w Poznaniu

Badania prowadziła mgr Maria Zeylandowa oraz
mgr Aleksandra Lipińska. Finansowało Muzeum
Archeologiczne w Poznaniu. Ósmy sezon badań.
Grodzisko z okresu wczesnośredniowiecznego/XI w./

Badano gród i podgrodzie.² Na grodzisku kontynuowano wykopaliska północnej partii wału, odsłoniętej w latach poprzednich.⁴ W tym roku uzyskano możliwości pogłębienia wykopu dzięki zastosowaniu szalunków, co pozwoliło na prowadzenie prac w wykopach głębokościowych i zakończenie badań tej części wału. Odsłonięto drewniane /dębowe/ konstrukcje wału w formie prostopadłe ułożonych belek w stosunku do kierunku wału.⁵ Stwierdzono konstrukcję hakową wału oraz występowanie bierwion maciosanych w celu ściśszego ich przylegania.⁶ Wyodrębniono dwa poziomy konstrukcji drewnianych; dolny poziom osiągnął głębokość 3,5 m poniżej powierzchni.⁷ W obrębie konstrukcji występowały fragmenty ceramiki datowane na XI wiek oraz kości zwierzęce.⁸ Pod warstwą drewna zalegała warstewka brunatnej ziemi /około 7 cm grubości/, zawierająca mierzwę, słomę, trzcinę, gałąski, siarna prosa, kości zwierzęce i ceramikę z XI w.⁹ Pod nią wystąpiła warstwa sielonego mułu /około 70 cm grubości/.¹⁰ W latach następnych przewiduje się rozszerzenie wykopów celem odsłonięcia wału na całej jego szerokości.¹¹

W pobliżu odkrytego w ubiegłych latach omentarsyska szkieletowego prowadzono badania, w celu znalezienia kościoła na grodzie.¹² Uchwycono wschodnią granicę występowania omentarsyska.¹³ Odkryto jeszcze 19 szkieletów, które głowami były ułożone na zachód i nie posiadały wyposażenia.¹⁴ Obok omentarsyska zachowały się resztki jakiejś dużej, drewnianej budowli - ślady po słupach, spalonej belce i palenisko.¹⁵ Na podgrodziu odsłonięto mury absydy kościoła odkrytego w ubiegłym roku.¹⁶ Konstrukcja ta, kształtu półkolistego, zbudowana z luźnych kamieni nie umocnionych gliną ani zaprawą, wchodzi w fosę grodziska.¹⁷ Od strony zewnętrznej południowej ściany kościoła, zarysował się występ zbudowany z drobnych kamieni /szerokości 1,20 m/ - być może podwaliny wejścia do kościoła.¹⁸ Przy kościele od strony zachodniej i południowej wystąpiły dalsze groby odkrytego w ubiegłym roku omentarsyska.¹⁹ Wyeksplorowano 63 szkielety, z których część ułożona była regularnie, część rozrzucona bezładnie i wymieszana.²⁰ Być może nastąpiło to podczas budowy kościoła.²¹ Omentarsysko datowane jest na XII i poło-

wę XIII wieku na podstawie kmbłącisków skrzyniowych.³

Penadto poprowadzono badania w celu uchwycenia zasięgu podgrodzia w kierunku zachodnim i sbadania ewentualnych jego umocnień.⁴ W tej części podgrodzia natrafiono na szereg jam i palenisk.⁵ Zasięgu podgrodzia w tym roku jeszcze nie uchwyciono.⁶

LEDNICA, pow.⁷ Gniezno
Ostrów Lednicki
Stanowisko 2

Muzeum Początków Państwa Polskiego
na Lednicy

Badania prowadzili mgr Jerzy Lomnicki, mgr Emilia Kihl-Byczko i mgr Teresa Cieślakowa.⁸ Finansowało PWN w Poznaniu.⁹ Trzeci sezon badań na podgrodzium.¹⁰ Okres wczesnośredniowieczny X-XIII w.

Kontynuowano badania, których celem było rozpoznanie terenu wschodniego przyczółka mostowego na Ostrowiu m następnie uchwycenie przebiegu drogi prowadzącej od niego do wnętrza osady.¹¹

Dalsza eksploatacja najniższej położonego wykopu III/70, w którym stwierdzono w ubiegłym sezonie występowanie konstrukcji drewnianych, nie było możliwe ze względu na niestanny napływ wody.¹²

Roskopywanie do calca drugiego sześciorocznego wykopu I/70 usytuowanego w wyższej partii podgrodzia, nie wniosło do interesującego nas zagadnienia żadnych danych.¹³ Dlatego przeprowadzono wykop /I/71/ łączący oba wyżej wymienione, pozwalający na powiązanie układów stratygraficznych różniących się znacznie w obu wykopach, oddalonych od siebie o 15 m.¹⁴ W wykopie tym na głębokości około 80 cm odsłonięto bruk kamienny na podłożu z piasku, przebiegający poprzecznie do ścian wykopu.¹⁵ Od strony wschodniej /od jeziora/ dochodziły do bruku równoległe konstrukcje drewniane.¹⁶ W związku z tym nasuwa się przypuszczenie, że możemy tu mieć do czynienia z drogą biegnącą równoległe do brzegu jeziora, analogiczną do odkrytej w latach poprzednich na zachodnim brzegu wyspy.¹⁷ Dla wyjaśnienia tego zagadnienia poszerzono teren badań zgodnie z kierunkiem przebiegu konstrukcji drewnianych i bruku zakładając wykop drugi /II/71/ przylegający do wykopu /I/71/ od strony południowej.¹⁸ Odsłonięto w nim już na głębokości 0,30 m zarys regularnego, czworobocznego klepiska z ubitej gliny o wymiarach około 2,5 x 3 m.¹⁹ W narożniku południowo-wschodnim chaty /?/ usytuowane było palenisko mocno rozwleczone przez orkę.²⁰ W odległości około 1,5 m od narożnika południowo-zachodniego chaty /?/ znaleziono kamień żarnowy z otworem.²¹